



Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 1. marts 2019

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 22 til L147, Forslag til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag stillet den 27. februar 2019 Trine Torp (SF).

Spørgsmål nr. 22 til L 147

"Vil ministeren underbygge regeringens vurdering i besvarelsen af spørgsmål 21 med relevante uddrag af EU domme, der fritager medlemslandene for at reagere på enhver stigende tendens i udvaskningen, selv når miljømålet er udskudt til efter 2021? Der henvises til følgende formulering i ministerens besvarelse: "EU-Domstolen har defineret begrebet forringelse, som ikke nødvendigvis omfatter enhver stigning i udledningen til et overfladevand. Medlemsstaterne er dog forpligtet til at opnå en gradvis forbedring af tilstanden, hvis miljømålet er udskudt til efter 2021. Det vil normalt forudsætte, at der ikke sker stigninger i kvælstofudledningen."

Svar

Miljø- og Fødevarerministeriet er ikke bekendt med, at der er afsagt domme af EU-domstolen om, at medlemslandene er fritaget for at reagere på *enhver stigende tendens i udvaskningen, selv når miljømålet er udskudt til efter 2021*. Det er dog ikke ensbetydende med, at *enhver stigende tendens i udvaskningen* og tilførsler af nitrat og kvælstof til overfladevand er i strid med vandrammedirektivet.

EU-domstolen har i den afgørelse, der omtales i besvarelsen af spørgsmål nr. 21 (EU-Domstolens dom af 1. juli 2015, C-461/13 - Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. v Bundesrepublik Deutschland) slået fast, at der foreligger en "forringelse" af et *overfladevand*, når mindst et af kvalitetselementerne (f.eks. dybdeudbredelse af ålegræs, klorofylkoncentration eller bunddyr) som omhandlet i vandrammedirektivets bilag V falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele overfladevandområdet rykker en klasse ned. Hvis det pågældende kvalitetselement, som omhandlet i bilaget allerede befinder sig i den laveste klasse (dårlig tilstand), udgør enhver forringelse af dette element ifølge dommen imidlertid en forringelse af vandområdets tilstand.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at et fald inden for den aktuelle økologiske tilstandsklasse, bedømt ud fra de relevante kvalitetselementer for den pågældende type overfladevand som følge af øget udvaskning ikke i sig selv vil være i strid med vandrammedirektivet, med mindre det pågældende kvalitetselement befinder sig i den laveste klasse, jf. den ovennævnte dom C-461/13 fra EU-Domstolen.

Det er samtidig en forudsætning for en stigende tendens i udvaskningen til vandområder, at denne ikke hindrer en gradvis forbedring af tilstanden inden udløbet af den forlængede frist med henblik på, at der senest i 2027 sker målopfyldelse, jf. vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1.

Med hensyn til *grundvand* skal medlemsstaterne efter vandrammedirektivet (artikel 4, stk. 1, litra b, artikel 17, stk. 2, litra b, jf. bilag V, afsnit 2.4.4) og grundvandsdirektivet (artikel 5, stk. 1 og 2, jf. bilag

IV, del B i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse) identificere eventuelle væsentlige og opadgående tendenser i koncentrationerne af forurenende stoffer og forureningsindikatorer i grundvandsforekomster mv., og skal vende tendenser, som *udgør en væsentlig risiko* for skade på vandøkosystemers eller terrestriske økosystemers kvalitet, menneskers sundhed m.m.

De danske bestemmelser om fastsættelse af udgangspunkter for at vende opadgående tendenser i grundvand fremgår af § 8, bilag 3, del C, afsnit 7 i bekendtgørelse nr. 1001 af 30. juni 2016 om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder (Overvågningsbekendtgørelsen). Foranstaltninger til at vende væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationer af forurenende stoffer i grundvand skal gennemføres, når nitratinholdet i en grundvandsforekomst overstiger 75 % af kvalitetskravet for nitrat, dvs. 37,5 mg/l, og samtidig har en opadgående tendens. De 75 % er et udgangspunkt, der under visse betingelser kan fraviges.

På denne baggrund vurderer ministeriet fortsat, at ikke *enhver stigende tendens* i udvaskningen af forurenende stoffer (kvælstof) til overfladevand og grundvand, hvor miljømålet er udskudt til efter 2021, vil være i strid med vandrammedirektivet.

Det bemærkes endvidere, at Aarhus Universitet skriver følgende i den faglige sammenfatning af NOVANA-rapporterne 2017: "Kvælstoftilførslen med nedbør er indregnet i den samlede kvælstoftilførsel fra land og har været på samme niveau de seneste knap 10 år."

Jakob Ellemann-Jensen

/

Peter Østergård Have